

Sygn. akt IV U 496/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 grudnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 grudnia 2023 roku w Sieradzu

odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.:

- z 6 października 2023 r. nr (...)
- z 8 listopada 2023 r. nr (...)
- z 9 października 2023 r. nr (...)
- z 9 listopada 2023 r. nr (...)

w sprawie M. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość emerytury i kapitał początkowy

1. Zmienia zaskarżone decyzje z 6 października 2023 r. i z 8 listopada 2023 r., nr (...) i ustala dla M. K. (1) kapitał początkowy na 1 stycznia 1999 roku w wysokości 111.514,04 złotych i WWPW kapitału początkowego na 107,47%.
2. Zmienia zaskarżone decyzje z 9 października 2023 r. i z 9 listopada 2023 r., nr (...) w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia wysokości emerytury M. K. (1) od 1 września 2023 roku przy zastosowaniu kapitału początkowego na 1 stycznia 1999 roku w wysokości 111.514,04 złotych i WWPW kapitału początkowego 107,47%.

Sygn. akt IV U 496/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 6.10.2023r. (...) ZUS ponownie ustalił M. K. (1) kapitał początkowy, który według stanu no dzień 1.01.1999r. wyniósł 97.945,76zł. Do obliczenia podstawy wymiaru k.p. oraz obliczenia wwpw przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1985 – 31.12.1994; wwpw wyniósł 103,27%. Uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 17 lat, 9 miesięcy, 28 dni. Przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, za okresy nieudokumentowane odpowiednio wysokościami wynagrodzeń przyjęto minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej, tj. od: 5.07.1977 -26.10.1977. Za okres zatrudnienia od 1.09.1991 - 30.04.1994, przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, uwzględniono wysokości wynagrodzeń w oparciu o umowy o pracę/angaże, tj.: za 1991 rok uwzględniono kwotę 10 500 000,00zł., za 1992 rok uwzględniono kwotę 33 300000,00zł., za 1993 rok

uwzględniono kwotę 35 600 000,00zł., za 1994 rok uwzględniono kwotę 11 900 000,00zł. W stosunku do 1991r. - przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego - uwzględniono również kwotę 13 181,303,00zł. wynikającą z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 1.12.2006r. wystawionego przez Urząd Gminy w W. z tytułu zatrudnienia w (...) w W.. Do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składek oraz kwot, o których mowa w art.15 ust. 3 ustawy z FUS, w roku 1994 do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok, odpowiednią do liczby miesięcy, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględniono 17 lat 9 miesięcy 28 dni, tj. 213 miesięcy okresów składkowych. Współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do 31.12.1998r. - wieku oraz okresu składkowego dla wnioskodawcy wyniósł 60,63%.

Decyzją z 9.10.2023r. (...) ZUS przeliczył M. K. (1) zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 1.09.2023r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek; świadczenie wyniosło brutto 3 740,70zł.

Decyzją z 8.11.2023r. ZUS ponownie ustalił M. K. (1) wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r. poprzez zmianę przebytych okresów składkowych i nieskładkowych; okresy składkowe wyniosły 19 lat 1 miesiąc 19 dni, tj. 229 miesięcy, a okresy nieskładkowe - 1 rok, 9 miesięcy, 2 dni, tj. 21 miesięcy. Wartość kp wyniosła 108 723,89zł.

Decyzją z 9.11.2023r., ZUS w nawiązaniu do decyzji zaliczkowej z 9.10.2023r. przeliczył M. K. (1) emeryturę od 1.09.2023r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wysokość emerytury wyniosła 4047,69zł., kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 128577,73zł., kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 601391,95zł., kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji wyniosła 56092,15zł.

Od powyższych decyzji M. K. (1) złożył odwołania, wnosząc o ponowne przeliczenie emerytury i kapitału początkowego. Kwestionował przyjęcie przez ZUS minimalnego wynagrodzenia w okresie zatrudnienia od 1.09.1991 – 30.04.1994.

W odpowiedziach na odwołania ZUS wnosił o ich oddalenie.

Postanowieniem z 11.12.2023r., połączono sprawę z odwołania M. K. (2) od decyzji ZUS z 8.11.2023r., Nr (...) oraz z 9.11.2023r., Nr (...), ze sprawą z odwołania M. K. (2) od decyzji ZUS z 6.10.2023r., Nr (...) oraz z 9.10.2023r., Nr (...).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (2), ur. (...)

Decyzją z 9.08.2022r., ZUS przyznał M. K. (2) emeryturę od 1.07.2022r., tj. od miesiąca w którym złożono wniosek (decyzja/akta ZUS).

Decyzją z 10.09.2021r., ZUS ustalił M. K. (2) kapitał początkowy na dzień 1.01.1999r. Do obliczenia pw kp oraz wwpw przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1981 – 31.12.1990; wwpw wyniósł 94,75%. Uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 10 m-cy, 16 dni. Do ustalenia wartości kp nie uwzględniono okresu od 27.10.1977 – 16.10.1979. Nie uwzględniono także zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o. o. w Z. w 1993r. Przyjęto minimalne wynagrodzenie za okresy, za które nie przedłożono wynagrodzeń (decyzja/akta kapitałowe).

W dniu 12.09.2023r., w/w złożył w ZUS wniosek o ponowne obliczenie świadczenia (wniosek z załącznikami/akta ZUS).

Decyzją z 6.10.2023r. (...) ZUS ponownie ustalił M. K. (1) kapitał początkowy, który według stanu na dzień 1.01.1999r. wyniósł 97.945,76zł. Do obliczenia podstawy wymiaru k.p. oraz obliczenia wwpw przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1985 – 31.12.1994; wwpw wyniósł 103,27%. Uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 17 lat, 9 miesięcy, 28

dni. Przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, za okresy nieudokumentowane odpowiednio wysokościami wynagrodzeń przyjęto minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej, tj. od: 5.07.1977 -26.10.1977. Za okres zatrudnienia od 1.09.1991 - 30.04.1994, przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, uwzględniono wysokość wynagrodzeń w oparciu o umowy o pracę/angaże, tj.: za 1991 rok uwzględniono kwotę 10 500 000,00zł., za 1992 rok uwzględniono kwotę 33 300000,00zł., za 1993 rok uwzględniono kwotę 35 600 000,00zł., za 1994 rok uwzględniono kwotę 11 900 000,00zł. W stosunku do 1991r. - przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego - uwzględniono również kwotę 13 181,303,00zł. wynikającą z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 1.12.2006r. wystawionego przez Urząd Gminy w W. z tytułu zatrudnienia w (...) w W.. Do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składek oraz kwot, o których mowa w art.15 ust. 3 ustawy z FUS, w roku 1994 do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok, odpowiednią do liczby miesięcy, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględniono 17 lat 9 miesięcy 28 dni, tj. 213 miesięcy okresów składkowych. Współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do 31.12.1998r. - wieku oraz okresu składkowego dla wnioskodawcy wyniósł 60,63% **(decyzja/akta kapitałowe)**.

Decyzją z 9.10.2023r. (...) ZUS przeliczył M. K. (1) zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 1.09.2023r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek; świadczenie wyniosło brutto 3 740,70zł. (decyzja/akta ZUS).

Decyzją z 8.11.2023r. ZUS ponownie ustalił M. K. (1) wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r. poprzez zmianę przebytych okresów składkowych i nieskładkowych; okresy składkowe wyniosły 19 lat 1 miesiąc 19 dni, tj. 229 miesięcy, a okresy nieskładkowe - 1 rok, 9 miesięcy, 2 dni, tj. 21 miesięcy. Wartość kp wyniosła 108 723,89zł. (decyzja/akta kapitałowe).

Decyzją z 9.11.2023r., ZUS w nawiązaniu do decyzji zaliczkowej z 9.10.2023r. przeliczył M. K. (1) emeryturę od 1.09.2023r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wysokość emerytury wyniosła 4047,69zł., kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 128577,73zł., kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 601391,95zł., kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji wyniosła 56092,15zł. (decyzja/akta ZUS).

Odwołujący został obowiązany do wskazania miejsca przechowywania jego akt osobowych i dokumentacji finansowej za lata 1991 – 1994 z firmy (...) w W. (k. 11/akta sprawy).

W piśmie z 27.11.2023r., odwołujący podał, że poszukiwał dokumentacji w archiwach, jednak uzyskał informację, że archiwa nie posiadają tej dokumentacji. Do pisma wnioskodawca dołączył 22 umowy pracę (k. 14 – 16/akta sprawy).

W toku postępowania odwoławczego organ rentowy został zobowiązany do hipotetycznego przeliczenia wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury wnioskodawcy ze wskazaniem podstawy wymiaru kp i wwpwkp w najkorzystniejszym wariantcie z uwzględnieniem załączonych do pisma wnioskodawcy z 27.11.2023r. umów o pracę i angaży z okresu zatrudnienia w firmie (...) od września 1991 – 30 kwietnia 1994, wynikających z ww. dokumentów wynagrodzeń zasadniczych, stawek godzinowych i dodatku stażowego (k. 17/akta sprawy).

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy uwzględniono przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1.01.1985 - 31.12.1994, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 107,47%, kwotą bazową 1 220,89zł., podstawa wymiaru kapitału początkowe wyniosła 1 312,09zł., okresy składkowe wyniosły 229 miesięcy, okresy nieskładkowe w wymiarze 21 miesięcy, współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do 31.12.1998r. - wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 65,49%, średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - 209 miesięcy. Do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składek oraz kwot, o których mowa w art.15 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U.2023.1251 j.t.), w roku 1994 do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok, odpowiednią do liczby miesięcy, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Hipotetyczna wartość kapitału początkowego wyniosła 111 514,04zł. Przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego

nie policzono stawek godzinowych z uwagi na to, że każda umowa zawierała miesięczną wartość wynagrodzenia zasadniczego. Wynagrodzenie zasadnicze z ww. dokumentacji zostało uwzględnione w zaskarżonej decyzji kapitałowej z 6.10.2023r. Dodatek stażowy uwzględniono zgodnie z dokumentacją za okres od 1.09.1991 – 31.07.1993 w wysokości 15% wynagrodzenia zasadniczego, a za okres od 1.08.1993 - 30.04.1994 w wysokości 16% wynagrodzenia zasadniczego. Po przyjęciu do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń z umów o pracę i angaży, wwpw kapitału początkowego wyniósł 107,47%. Do obliczenia hipotetycznej wysokości emerytury docelowej przyjęto: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji: 128577,73zł., kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego: 616825,35zł., kwotę środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji: 56092,15zł., średnie dalsze trwanie życia - 194,20 miesięcy. Wyliczona w sposób hipotetyczny kwota emerytury wynosi 4 127,16zł. i jest to kwota ustalona na dzień przyznania świadczenia, tj. na 1.07.2022r. $(128577,73zł. + 616825,32zł. + 56092,15zł.) / 194,20 \text{ miesięcy} = 4 127,16zł.$ Emerytura po waloryzacji od 1.09.2023r., tj. od miesiąca wpływu legitymacji ubezpieczeniowej wynosi: 4.737,98zł. (**pismo procesowe ZUS z załącznikami k. 19-22/akta sprawy**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął hipotetyczne przeliczenie wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury skarżącego dokonane przez ZUS na podstawie wynagrodzeń odwołującego wynikających z umów o pracę, angaży z okresu zatrudnienia w firmie (...) od września 1991 – 30 kwietnia 1994. Z obliczeń tych wynika, że hipotetyczna wartość kp wyniosła 111 514,04zł., a wwpw 107,47%. Odwołujący nie kwestionował obliczeń ZUS.

Biorąc pod uwagę powyższe obliczenia organu rentowego, Sąd uczynił je podstawą merytorycznego rozstrzygnięcia i na podstawie art. 235²§1 pkt 3 k.p.c., pominął dowód z przesłuchania w charakterze świadków T. K., J. N. i M. K. (3) jako nieprzydatne do wykazania wysokości wynagrodzenia skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołania zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ustawy 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U2023.1251 j.t. ze zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 i przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: okresy składkowe, o których mowa w art.6; okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 5; okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, natomiast, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16,17 ust. 1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Nową emeryturę ustala się jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Podstawa obliczenia emerytury to suma składek na ubezpieczenia emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji (zawidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od dnia: 1.01.1999r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Na wysokość emerytury obliczonej według nowych zasad ma wpływ wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego ustalanego na dzień 1.01.1999r. oraz wysokość zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie społeczne

zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego od dnia: 1.01.1999r. do miesiąca poprzedzającego miesiąc przyznania emerytury.

Postępowanie dowodowe wykazało, że zaistniały podstawy do zmiany zaskarżonych decyzji. Stanowisko takie wynika z hipotetycznych obliczeń wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury skarżącego, których dokonał ZUS na podstawie dokumentów z okresu zatrudnienia w firmie (...) od września 1991 – 30 kwietnia 1994.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje z 6.10.2023r. i z 8.11.2023r. i ustalił dla M. K. (1) kapitał początkowy na 1.01.1999r. w wysokości 111.514,04zł. i wwpw kp na 107,47% oraz zmienił zaskarżone decyzje z 9.10.2023r. i z 9.11.2023r. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do przeliczenia wysokości emerytury M. K. (1) od 1.09.2023r. przy zastosowaniu kapitału początkowego na 1.01.1999r. w wysokości 111.514,04zł. i wwpw kp 107,47%.